

Kingornussisarnermik inatsisip, aappariit pigisaasa agguarnerat pillugu inatsisip, toqusup pigisaasa agguarneqarnerat pillugu inatsisip aamma eqqartuussisarnermik inatsisip, akiliisinnaajunnaarneq pillugu inatsisip, eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuineq pillugu inatsisip, aappariinnerup inatsisitigut sunniutai pillugit inatsisip kiisalu inatsisit allat allanngortinneqarnerisa (Toqusup pigisaasa agguarnerat pillugu inatsisip malitsigisaanik allannguinerit) Kalaallit Nunaanni atuutilersinneqarnerannik peqqussutissatut missingiummut Namminersorlutik Oqartussat isumaqataanerat pillugu Inatsisartuni aalajangiiffigisassatut siunnersuut

pillugu

Inatsisinut Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerreqarneranut

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Inatsisinut Ataatsimiititaliap suliarinninnermini inuttarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Harald Bianco, Inuit Ataqatigiit, Siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Anders Olsen, Siumut, Siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Charlotte Pike, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Knud Mathiassen, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Mala Høy Kuko, Siumut

UKA2021-mi ulloq 13. oktober 2021 siullermeerinninnerup kingorna siunnersuut ataatsimiititaliamit misissorneqarpoq.

Siunnersuutip imarisai siunertaalu

Danskit Kalaallit Nunanni akisussaaffinik ineriartortitsilluni Danmarkimi naalakkersuisut Namminersorlutillu Oqartussat sulinerannut atatillugu peqqussutissatut missingiutit suliarineqarsimapput tassanilu Kalaallit Nunaanni kingornussisarnermi pigisanillu agguaassisarnermik suliaqarnerup nutarterneqarnissaa nukittorsarneqarnissaalu siunertaallutik.

Kingornussisarnermik inatsisip atulersinneqarnera pillugu peqqussummut missingiut

- Peqqusutissamut missingiutip kingunerissavaa, inatsit naapertorlugu taamaalillunilu kingornussassialiamik (inatsisinik tunngaveqartumik kingornussat) pilersitsisoqarnissaa tunngaviginagu aappamut inuunertunerusumut kingornunneqarsinnaasut kingornussassaqartitsisup pigisaanit 2/3-miit 1/2-mut qaffanneqarnerat, kingornussassaqartitsisoq peqatigisaanik meeqqanik qimataqarpat (kingornussisussat).
- Aappap inuunertunerusup siullertut toqusup meeraanut kingornussassat tunniunneqarnissaanik kinguartitsigallarsinnaaneq kingornussisussallu nammineersinnaassusillit aamma ilaatilernissai siunniunneqarpoq.
- Kingornussassaqartitsisoq kingornussassialiornermigut pisuussutiminut oqartussaanerulersinneqarpoq. Kingornussassialiornikkut arsaarneqarsinnaanngitsut (pinngitsoorani kingornussassanik taaneqartut) kingornussisussap kingornussinnaasaasa annertussusaat siunnersuutigineqarpoq inatsisinik tunngaveqartut kingornussat affaanniit sisamararterutaannut appartinneqassasut. Aamma aapparisap pinngitsoorani kingornussassai siunnersuutigineqarpoq inatsisinik tunngaveqartut kingornussat sisamararterutaatut siunissami annertutigissasut.
- Kingornussassaqartitsisumut kingornussisussat pinngitsoorani kingornussassa 1 mio. kr.-inut aamma killeqartinneqarput, kingornussisussallu pinngitsoorani kingornussassai aningaasanngorlugit tunniunneqarnissaannut aalajangiinissamut kingornussassaqartitsisoq periarfissaqalerluni. Tamatuma ilaatigut kingunerisaanik meeqqat qatanngutissariilersut kingornussisussaanikkut naligiissinnaanerat ajornannginnerulerpoq, inuussutissarsiutigalugulu suliffeqarfanni kinguaarit nikinnerisa naammassineqarnissaat oqinnerulerluni.
- Kingornussassialiap siunissami allakkatigut pilersinneqarsinnaanera kiisalu atsiorneqarsinnaanera uppernarsaasumilluunniit akuerineqarsinnaanera siunniunneqarpoq.
- Aappariit katissimanngitsut ajornanngitsumik illugiillutik kingornussisussaaneq pillugu kingornussassialiamik pilersitsisinnaassasut siunnersuutigineqarpoq (aappariit katissimanngitsut kingornussassialiaat annertusisaq).
- Toqusup qimataanik akiliisinnaassuseqanngitsunik nikisinnagit pigiinnarneqartussatut tunniunneqarneri pillugit sulianik kiisalu tunissutit imaluunniit kingornussassanik siuornoornik il. il. atorunnaarsitsineq pillugu sulianik suliarinnissinnaatitaaneq Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivik siullertut oqartussanngortinneqassasoq siunnersuutigineqarpoq.
- Aningaasat amerlassusissaattut siunnersuutigineqartut Danmarkimisut amerlatigipput, aammalu Danmarkimi akit najoqqutaralugit aaqqiisoqarnissaa siunnersuutigineqarluni.

- Justitsministeria inissiisarneq pillugu aamma imminut oqartussaaffigisut kingornussassarititaat pillugit siulersuisarneq pillugu aamma uppernarsaasiinermik suliaqartarneq pillugu nalunaarutinik atuutilersitsissaaq

Aappariinnermi pigisat agguarneri pillugit inatsisip atulersinneqarnera pillugu peqqussummut missingiut

- Peqqusutissamut missingiutip nassataraa aappariinnermi pigisat pisortatigoortumik agguarneri pillugu sulianik Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivik suliaqartassasoq, peqqusutissatullu missingiummi taamaalilluni siunniunneqarluni suliani taamatut ittuni najukkani eqqartuussiveqarfiit aamma Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviup akornanni piginnaasat agguarneri pillugit aallaaviusumit atuuttumiit avaqqussisoqarsinnaasoq. Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivik tassunga atatillugu aappariit akornanni isumaqatigiissitsinissamut periarfissaqarnerisooq pillugu aallarniutaasumik ilitsersuussinermik misissuinermillu isumaginnissaaq. Aappariit annertunerusumik ikiorneqarnissamik pisariaqartitsippata Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivik ilaatigut pigisanik nalilersuisartumik toqqaassaaq, ilaatigut pigisanik nalilersuisartup agguaassinermik suliaqarnerata nalaani isumaqatigiinningsutaasinnaani aalajangiisassalluni. Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivik aamma pigisanik nalilersuisartumik nakkutiginnissaaq. Pigisanik nalilersuinertaa - tassunga ilanngullugu paasissutissanik katersineq, pigisanik nalilinnik akiitsunillu inissitsiterineq, pigisanik naliliineq qularnaveeqqutitut sillimmasiussineq il.il. - taamaalilluni pigisanik nalilersuisartumit isumagineqassaaq. Pigisanik nalilersuisartooq inatsisinik atuutsitsinermut ministereqarfimmit piginnaatinneqassaaq.
- Pigisanik kingornussanilluunniit agguaassinissamut pisortanit ikiorneqarnissaaq pillugu noqqaanissamut periarfissaq taamaallaat ataatsimut pigisatigut nalilinnut akiitsunullu aalajangersimasunut killeqartinneqassaaq.
- Aappariit marluullutik aappariinnerminni nassataqanngitsut pisortatigoortumik agguaassinissamut periarfissaqassapput
- Aappariit namminneerlutik pigisanik agguaasut ataasiakkaarlutik Kalaallit Nunaata Eqqartuussivianut suliassanngortitsisinnaasut kiisalu pigisaminnik nalilinnik il.il. ilisimasalimmit naliliititsisinnaasut.
- Aappariit katissimanningsut aamma aappariit immikkut pigisallit, aningaasaqarnerminnik ataatsimoorussisut, aappariittut ataatsimut pigisatik pillugit Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmit aamma pigisanik nalilersuisartumit ikiorneqarnissamut assinganik periarfissaqassapput. Aamma tamanna atuuppoq interessentskabsbonut pigisanullu allanut.
- Peqqusutissamut missingiutip nassatarisaanik aapparisanut pigisanik agguaassinermi peqataarusunngitsunut nalilersuisartut atorneqarsinnaalissapput pinngitsaaliissutillu atorneqarlutik.

- Pigisanik nalilinnik piginneqatigiinneq atorunnaarnissaanut piffissaq avivinnermi pinnani suliap aallartinnerani pisussanngorlugu nikisineqarpoq. Taamaalilluni ataatsimoorullugit pigisanik kingornussanilluunniit nalunaarsuineq agguaanerlu aallartinneqarsinnaavoq naammassineqarlunilu siusinnerusukkut aammalu pigisat atornerlunneqarsinnaanerannut ulorianaataasinnaasut annikillitillugit.
- Aamma siunnersuutigineqarpoq, pigisanut akileraarutit allanngortinneqarsinnaanerat, taamaalilluni Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviup katinnikut aappaasoq mianersuaalliornikkut aningaasartuuteqarnerusoq aningaasartuutitut annertunerusumik matussuseeqqusinnaassavaa.
- Pigisanik agguaanermik suliaqartup pigisanut nalunaarsuutitut siunnersuutaanut akerliliisinnaanermut imaluunniit akilernerneqarnissamut siunnersuutaanut imaluunniit pigisat nalillit aningaasartuutaannik agguaanermut piffissap sap. ak. 4-niit 6-nut sivitsorneqassaaq. Tamanna aamma suliasanngortitsinissamut piffissarititaasoq pineqartillugu, pisuni pigisat nalillit nalunaarsorneqarneranut akerliliisoqarsimatillugu, tamannali aaqqiinermik kinguneqarsimanngilaq.
- Kalaallit Nunaanni pigisanik arsaarinninnerit eqqartuussivikkut nalunaarsortinnissaannut periarfissaqanngimmat, pigisanik arsaarinninnissamut aalajangiinerit illuutit aamma pigisat qularnaveeqqusigaanngitsut pillugit pisinnaatitaaffinnik allanik nalunaarsuinnermi malittarisassat malillugit eqqartuussivimmit nalunaarsorneqartarnissaat siunnersuutigineqarpoq.

Toqusup pigisaanik agguaaneq pillugu inatsisip atulersinneqarnera pillugu peqqussummut missingiut

- Peqqussummut missingiutip kinguneraa toqusup pigisaanik agguaassinermik suliaqarnerup pisariinnerulernera nutarterneqarneralu tamannalu toqusup pigisaanik agguaassinermi ataatsimullu pigisanit, tassunga ilanngullugit pigisat nikisinnagit piginnarnerat, apparisamut inuunertunerusumut agguaassineq atorneqarluni, apparisap inuunertunerusup suli uumanerani.
- Siunnersuutigineqarpoq toqusut pigisaannik nalunaarsuineq pingaarnerusumik eqqartuussiveqarfimmi toqusup pigisaqarfigisaani ingerlanneqartassasoq, aamma pigisat nalunaarsugaanngitsut pineqartillugit, apparisaq inuunertunerusoq suli inuutillugu inuuneqqortunerusup pigisaqarfiani. Taamaattoq siunnersuutigineqarportaaq, eqqartuussiveqarfimmi eqqartuussivik pigisanik nalunaarsuiffiususaaq, innersuussutigisinnaagaa pigisanik nalunaarsuineq allami eqqartuussiveqarfimmi ingerlanneqarnissaa, tamanna naapertuunnerussappat. Toqusoq Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqanngippat pigisat tamakkerlugit ilaannaaluunniit Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmi nalunaarsorneqarsinnaapput, toqusoq danskisut innuttaassuseqarpat imaluunniit allatigut Qanittumik Kalaallit Nunaannut attuumassuteqarpat aammalu pigisanik nalilinnik qimataqarpat,

arsaarinnissutaasimanngitsunik pigisanik nalunaarsuinermi nunami allami ingerlanneqartumi, imaluunniit toqusoq pigisanik nalilinnik Kalaallit Nunaanni qimataqarpat, arsaarinnissutaasimanngitsunik pigisanik nalunaarsuinermi nunami allami ingerlanneqartumi.

- Pigisanik aqutsisoqartarnerup eqqunneqarnissaa siunniunneqarpoq ilaatigut tamatuma kingunerissallugu toqusup qimataanik suliarinnittussatut eqqartuussissuserisut suliaqartussanngortittarnerinik killiliisoq, pigisanik aqutsisumit suliarineqartalerlutik.
- Toqusup qimataanik pigisanik aqutsisumit suliarineqartussanngortitsinermut piginnaatitsineq peqqussutissat missingiut malillugu Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmiissaaq tamannalu ilaatigut pisinnaalluni kingornussisussaaq tamanna pillugu noqqaappat, toqusup qimatai akiliisinnaassuseqanngitsutut naatsorsuutigineqarpata, imaluunniit kingornussisussat tamarmik sinniisumit imaluunniit agguaassinermi sinniisumit sinniisuuffigineqarpata imaluunniit akiliisinnaajunnaarsimappata imaluunniit akiligassanngorneri naapertorlugit pisussaaffimminnik naammassinnissinnaanngippata.
- Kingornussassat aappaasumut tunniunneqarsinnaapput, kingornussisarnermik pigisat nalunaarsorneqanngitsut, kingornussassanik akiliussinermi, namminerisamik pigisanik nalunaarsuinermi pisariillisaanermi imaluunniit toqusut pigisaanik aqutsisutut suliaqarnermi.
- Illuatungaatigut Danmarkimi pigisat nalinginik tuniniaaneq taamaallaat pinngitsaaliinikkut tuniniaasoqarsinnaavoq, Kalaallit Nunaanni pisortat tamanut ammasumik akitsorterisarneq pillugu malittarisassanik aalajangersaasoqarsimanngimmat.
- Aamma siunnersuutigineqarpoq, Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmi suliassanngortitsinissamat piffissarititaasup sap. ak. 4-niit 8-nut sivitsorneqarnissaa, pisuni kingornussisussap imaluunniit legatarip toqusut pigisaanik aqutsisup innersuussutaanut akerliliinerini, piumasagaatip imaluunniit fordringip pisuni qanoq ittuni qanorlu annertutigisumik, akerlilerneqarsimasoq, akuersaarneqassasoq toqusup pigisaasa agguarneqarnerat naggataarutaasumik pigisat pillugit ataatsimiinnermi pigisat nalunaarsuutaannik saqqummiussineq pineqartillugu siunnersuutigineqarpoq, piffissarititaasoq qaammatinit 2-niit 3-nut sivitsorneqassasoq ullup aallarteqqiffissap kingornatigut. Aammattaaq siunnersuutigineqarpoq pigisat nalunaarsuutaat pillugu maalaaruteqarsinnaanermut piffissarititaasoq sivitsorneqassasoq, ilagitillugu toqusut pigisaanik aqutsisup akissarsiassai il. il., aammalu pigisat nalunaarsuutaannik inaarutaasumik nassiussinissamat sap. ak. marlunnik piffissaliineq toqusup pigisaasa agguarneqarnerat pillugu malittarisassanut atuuttunut naleqqiullugu assingusumik. Kiisalu siunnersuutigineqarpoq, nalunaaruteqarnissamat piffissarititaasup sap. ak. 8-niit 12-nut sivitsorneqarnissaa, aamma atuuttumik allanit salliutitaasut akiligassaqaarfusut nalunaarutigineqarsimasut nalunaaruteqarnissaannut piumasagaatinik

nalunaarutigineqarsimanngitsunik aammalu naggataarutaasumik piumasaqaataagallartunik nalunaaruteqarnissaq.

- Kalaallit Nunaanni inatsisitigut tunngaveqanngimmat aningaasanik tigorianaannarnik arsaarinninnernik eqqartuussivikkut nalunaarsuinissaq, taamaattumillu siunnersuutigineqarluni peqqussutissatut siunnersuummi taarsiullugu innersuussissasoq, aningaasanik tigorianaannarnik arsaarinninnissamut aalajangiinerit eqqartuussivimmit nalunaarsorneqartassasut illuutit aamma pigisat qularnaveqqusigaanngitsut pillugit pisinnaatitaaffinnik allanik nalunaarsuineq innersuunneqassaaq.

Eqqartuussisarnermik inatsisip, akiliisinnaajunnaarneq pillugu inatsisip, eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuineq pillugu inatsisip, aappariinnerup inatsisitigut sunniutai pillugit inatsisip inatsisillu allat allanngortinneqarnerisa atuutilersinneqarnerannik peqqussummut missingiut

- Peqqussutissatut siunnersuut akiliisinnaajunnaarneq pillugu inatsisip allanngortinneqarnissaanik aalajangersakkanik imaqarpoq, siunertaralugulu toqusup pigisaasa agguarneqarnerat pillugu inatsimmi malittarisassanut naapertuuttunngortitsinissaq.
- Kingornussassat pillugit eqqartuussiviup akiliisinnaajunnaarneq pillugu suliamut aalajangiineranut piffissaq naatsorsuunneqassaaq, akiliisinnaajunnaarnerit nalunaarutigineqarnissaannut piffissamut taarsiullugu.
- Siunnersuutigineqarpoq akiliisinnaajunnaarneq pillugu inatsimmi nikisitassaajunnaassasoq piffissarititaasoq tassaasoq ulloq toquffik.
- Toqusup pigisaasa agguarneqarnerat pillugu inatsit malillugu kingornussassat akiliisinnaajunnaartutut nalunaarutigineqarsinnaanngimmata siunnersuutigineqarpoq akiliisinnaajunnaarneq pillugu inatsimmi § 19 atorunnaarsinneqassasoq.
- Siunnersuutigineqarpoq akiliisinnaajunnaartarneq pillugu inatsimmi § 35 nutaamik allanneqassasoq, akiliisinnaajunnaarneq pillugu inatsit ammaassimmat, akiliisinnaajunnaarneq aarlerinartortaqaanngitsumik kingornussisussatut peqataasinnaanera namminerisamik pigisanik agguaanermi.
- Akiliisinnaajunnaartarneq pillugu inatsimmi § 92 atorunnaarsinneqarnissaa peqqussutissatut siunnersuutigineqarpoq, aalajangersagaq taamaallaat toqusut pigisaannut tunngammat. Aalajangersagaq akiliisinnaajunaartarneq pillugu inatsimmi § 92-imut assingusoq taamaalilluni, toqusup pigisaasa agguarneqarnerat pillugu inatsimmi allassimavoq.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Naalagaaffeqatigiinni inatsiseqarnermut tunngasunut atatillugu ataatsimut inatsisitigut inissisimanerup iluaqutitaqarnera ataatsimiititaliap maluginiarpa.

Ilanngullugu missingiusiap inuiaqatigiinni ilaqutareeriaatsit allanngorsimaneridik – amerlasuut katisimanatik aappariittarnerat, amerlasuut avittarnerat kiisalu allanik aappartaaqqittarnerit, aappartaaqqinnermilu meerartaartarnerit – aappartaaqqinnermi kingornussisussat ilanngullugit illersorneqarnissaat oqimaaqatigiissinnissaa missingiusiami takussutissaqarnera ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Taamaattoq kingornussisussaataaneq pillugu inatsit nutaaq naapertorlugu “pappialartaqanngitsumik” inooqatigiinnerup nalorninartortaqaqarnera erseqqissarneqassasoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Siunnersuutigineqartumi sulii aappariit katisimanngitsut imminnut pigisamikkut kingornussisinnaanngillat. Kisianni aappariit katisimanngitsut kingornussassialiornermikkut imminnut qulakkeerunnissaminnut siusinnerusumut sanilliullugu siunnersuummi periarfissarissaarnerulissapput.

Siunnersuutip ilusiligaanera pillugu

Eqqartuussisarnermik inatsisip, akiliisinnaajunnaarneq pillugu inatsip, eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuineq pillugu inatsisip, aappariinnerup inatsisitigut sunniutai pillugit inatsisip kiisalu inatsisit allat allanngortinneqarnerisa (Toqusup pigisaasa agguarnerat pillugu inatsisip malitsigisaanik allannguinerit) Kalaallit Nunaanni atuutilersinneqarnerannik peqqussummi missingiusiami § 1 naapertorlugu aallarniutigalugu allassimavoq:

”Akiliisinnaajunnaarneq pillugu inatsimmi, peqqussut nr. 983, 16. december 1997 imeersukkut Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqartumi, inatsit nr. 402, 26. juni 1998-imi allanngortinneqartumi, peqqussut nr. 482, 19. juni 1999-imeersukkut Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqarnertumi...”

Innersuussutigineqartoq kingulleq peqqussut nr. 482, 18. juuni 1999-imeersumut tunngassuteqarsorinarpoq.

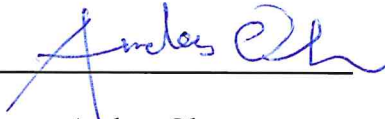
Inatsisinut Ataatsimiititaliap inassuteqaataa

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuutip akuersussutigineqarnissaa inassutigaa.

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Harald Bianco
Siulittaasoq

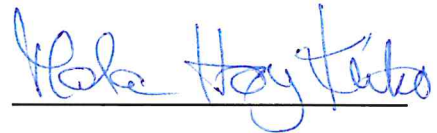
Anders Olsen
Siulittaasup tullia

Charlotte Pike

Knud Mathiassen

Mala Høy Kúko